

ග්‍රාමීය ජනතාවගේ මූල්‍යයන කටයුතු කෙරෙහි රාජ්‍ය බැංකු වල දායකත්වය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්

ඩී. ඒ. කේ. චතුරංගනි ¹

සංක්ෂේපය

නවීන යුගයේ අවශ්‍යතාවයන් සංකීර්ණ වීමත් සමඟ රටේ බොහෝ දෙනා තම මූල්‍යයන කටයුතු ඉටුකර ගැනීම සඳහා රාජ්‍ය බැංකු භාවිතා කරයි. නාගරික හෝ ග්‍රාමීය වශයෙන් ගත් විට වෙනසක් නොමැතිව ජනතාව තම මූල්‍යයන කටයුතු සඳහා රාජ්‍ය බැංකු භාවිතා කරන ආකාරය දක්නට ලැබේ. ඒ අනුව තලවිල ග්‍රාමයේ ජනතාවගේ මූල්‍යයන කටයුතු සඳහා රාජ්‍ය බැංකුවල දායකත්වය කෙබඳුද යන්න හඳුනා ගැනීම මූලික ගැටලුව විය. මෙම ගැටලුව පදනම් කරගත් ප්‍රධාන අධ්‍යයන අරමුණ වූයේ ග්‍රාමීය අංශ මූල්‍යයන කටයුතු සඳහා රාජ්‍ය බැංකු ව්‍යාප්තියෙන් ඇති දායකත්වය විමසා බැලීමයි. මේ සඳහා තලවිල නැගෙනහිර ග්‍රාමසේවා වසමේ සියලුම පවුල් නියෝජනය වන ආකාරයට Yamane ක්‍රමය යටතේ නියැදි තරම ගණනය කර ඒකක 85ක් තෝරාගත් අතර සරල සසම්භාවී ක්‍රමය මඟින් අවශ්‍ය පවුල් තෝරාගන්නා ලදී. දත්ත රැස්කිරීම සඳහා ශ්‍රේණාවලි ක්‍රමය, සම්මුඛ සාකච්ඡා ක්‍රමය හා තවත් ද්විතීයික මූලාශ්‍ර ද යොදාගන්නා ලදී. දත්ත විශ්ලේෂණය සඳහා විස්තරාත්මක සංඛ්‍යානය, කයිවර්ථ පරීක්ෂාව, සංගහන මධ්‍යන්‍යය සඳහා ප්‍රාන්තර නිමානය, අපරාමිතික පරීක්ෂා හා බහුගුණ ප්‍රතිපායනය යොදාගෙන ඇත. ඒ අනුව ජනතාවගේ ප්‍රජාවේද්‍යාත්මක සාධකයන් මූල්‍යයන කටයුතු සඳහා රාජ්‍ය බැංකු භාවිතය අතර සම්බන්ධතාවයක් පවතින බවද, ජනතාවගේ එදිනෙදා අවශ්‍යතාවයන් සඳහා රාජ්‍ය බැංකු ඉතාමත් වැදගත් කාර්යයභාරයක් ඉටු කරන බවද, ජනතාවගේ දෛනික වැඩකටයුතුවලදී රාජ්‍ය බැංකු විශාල බලපෑමක් කරනු ලබන අතර හා ජනතාවගේ තෘප්තිමත් වීම ඉහළ මට්ටමක පවතී. මේ සඳහා ඉදිරිපත් කරන යෝජනා අතර සාම්ප්‍රදායික සුරැකුම් වෙනුවට සාමූහික ඇප පදනම් කරගෙන කණ්ඩායම් ණය ක්‍රම දියත් කළ යුතුය.

මුඛ්‍ය පද: රාජ්‍ය බැංකු, මූල්‍යයනය, ග්‍රාමීය ජනතාව

1.0 හැඳින්වීම

කුන්වන ලෝකයට අයත් සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටක් වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාව හැඳින්විය හැකිය. එහිලා මුළු ජනගහනය මිලියන 20 ක් පමණ වන අතර ග්‍රාමීයව ජීවත්වන ජනගහනය 70% පමණ වෙයි. ග්‍රාමීය ජනතාවගෙන් වැඩි දෙනෙකු කෘෂිකර්මාන්තයෙන් යැපෙන්නන්ය. මෙහිදී කෘෂි අංශයේ ව්‍යාපාරික කෘෂි අංශය හා දේශීය කෘෂි අංශය හා වශයෙන් දෙයාකාර වෙයි. මින් වැඩි ප්‍රමාණයක වී ඇත්තේ ද කෘෂිකාර්මික කටයුතු සඳහාය. කෙසේ නමුත් මෙම ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල ජීවත්වන කෘෂිකාර්මික යැපෙන්නන් අතර ඔවුන්ගේ ජීවන මට්ටම පහළ මට්ටමක පවතී (නිමේෂිකා, 2015). එයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතුවී ඇත්තේ පවුලක යැපෙන්නන් සංඛ්‍යාව වැඩි වීමත් ඔවුන්ගේ මූලික අවශ්‍යතා ඉටුකර ගැනීමට ප්‍රමාණවත් තරම් මූල්‍ය පහසුකම් නොමැති වීමත්ය. මෙහිදී මූල්‍ය පහසුකම් යන්නට මුදල් පමණක් නොව මුදල්වලින් මිණිය හැකි යන්ත්‍ර සූත්‍ර උපකරණ පොහොර යනාදිය මෙන්ම වඩාත් හොඳ වගා කිරීමේ විද්‍යාත්මක ක්‍රම පිළිබඳ අධ්‍යාපනයක් සහ ප්‍රයෝජන කෙලින්ම නොවුවද වක්‍රව ලැබිය හැකි කෘෂිකාර්මික පර්යේෂණ පවා ද ඇතුළත් කර ගැනීමට ඔවුන්ගේ ආර්ථිකය පවතින ශක්‍යතාවය අඩු කම නිසාවෙන් ආයතනික හා

¹ සමාජ සංඛ්‍යානය අධ්‍යනාංශය, කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය, kasunicranawaka@gmail.com

ආයතනයක නොවන අංශවලින් ණය පහසුකම් ලබා ගැනීමට කටයුතු කරනු ලබයි (නිමේෂිකා, 2015).

වර්තමානය වන විට බොහෝ ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල ජීවත් වන්නන් අතර ණය පහසුකම් ලබා ගැනීමේ ප්‍රවණතාව ඉහළ මට්ටමක පවතී. ආයතනික වශයෙන් රජයේ වාණිජ බැංකු, සමුපකාර සමිති, ග්‍රාමීය බැංකු වැනි ආයතනද ආයතනික නොවන අංශ වශයෙන් උකස් බඩුගන්නන්, වෘත්තීය ණය දෙන්නන් ගම්බද කඩ කාරයින්, ඥාතීන් හා හිතවතුන්ගේ ණය ලබා ගැනීමට පෙළඹේ. වර්තමානයේ මිනිසුන් ආයතනික අංශ වලට වඩා ආයතනික නොවන අංශ වලින් වැඩියෙන් ණය ලබා ගැනීමට පෙළඹී ඇත. මෙලෙස ලබාගන්නා ණය පහසුකම් ඔවුන් සිය ජීවිතයේ නිෂ්පාදන අවශ්‍යතා මෙන්ම නිෂ්පාදන නොවන අවශ්‍යතා සඳහා ද යොදාගනු ලබයි(කල්හාර, 2014).

එමෙන්ම ග්‍රාමීය ජනතාවගේ කෘෂිකාර්මික කටයුතු සඳහා විවිධ ණය යෝජනා ක්‍රම රජය සහ මහබැංකුව විසින් ක්‍රියාත්මක කර ඇත. එම ණය යෝජනා ක්‍රම විවිධ රාජ්‍ය බැංකු හරහා ග්‍රාමීය ජනතාවට ප්‍රදානය කර ඇත. විශේෂයෙන් ලංකා බැංකුව හා මහජන බැංකුව හරහා එම මූල්‍යන වැඩකටයුතු සිදු කර ඇත.ඒ අනුව ග්‍රාමීය අංශය මූල්‍යනය කිරීමේදී ලංකා බැංකුව හා මහජන බැංකු දායක වී ඇති ආකාරය විමසා බැලිය යුතුය.

1.2 අධ්‍යයනයේ අරමුණු

සමුපකාර සමිතිවලට, පිළිගත් සමිතිවලට, ගොවි කාරක සභාවලට සහ අන්තැනැත්තන්ට ද මූල්‍යාධාර සහ වෙනත් ආධාර සැපයීමෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ සමුපකාර ව්‍යාපාරය ග්‍රාමීය බැංකු ක්‍රමය සහ කෘෂිකාර්මික ණය සංවර්ධනය කිරීමේ අරමුණින් මහජන බැංකුව පිහිටුවා ඇත. ග්‍රාමීය ජනතාව තම මූල්‍යයන කටයුතු වලදී, විධිමත් අංශය මෙන්ම, අවිධිමත් අංශය භාවිතා කරයි. ඒ අනුව මෙම අධ්‍යයනයේ ප්‍රධාන අරමුණ වශයෙන් ග්‍රාමීය අංශ මූල්‍යයන කටයුතු සඳහා, රාජ්‍ය බැංකු ව්‍යාප්තියෙන් ඇති දායකත්වය විමසා බැලීමයි.රාජ්‍ය බැංකුවල සේවාවන් විනිවිද යාමේ මට්ටම හා ග්‍රාමීය ජනතාවගේ ප්‍රජාවිද්‍යාත්මක සාධකයන් අතර සම්බන්ධතාව තක්සේරු කිරීම,රාජ්‍ය බැංකුවල සේවාවන් ජනතාවගේ මූල්‍යයන කටයුතු කෙරෙහි ඇති කරනු ලබන බලපෑම අධ්‍යයනය කිරීම, ග්‍රාමීය ජනතාවගේ දෛනික අවශ්‍යතා සපුරාලීමෙහි රාජ්‍ය බැංකුවල දායකත්වය සලකා බැලීම වැනි අරමුණු උප අරමුණු වේ.

2.0 අධ්‍යයන ක්‍රමවේදය

මෙම අධ්‍යයනය පුත්තලම් දිස්ත්‍රික්කයේ කල්පිටිය ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ තලවිල නැගෙනහිර ග්‍රාම සේවා කොට්ඨාශය ඇසුරින් ප්‍රාථමික දත්ත ලබාගෙන සිදු කරනු ලැබේ. කෙණ්ත්‍ර සමීක්ෂණය සඳහා නියැදිය සකස් කර ගැනීමේදී නියැදුම් ක්‍රමයේ සරල සසම්භාවී නියැදීමේ ක්‍රමය භාවිතා කර ඇත. ප්‍රාථමික දත්ත ලබාගැනීම සඳහා ප්‍රශ්නාවලි ක්‍රමය යොදාගන්නා ලදී. එසේම අවශ්‍ය ද්විතීයික දත්ත මාතෘකාවට අදාළව සිදුකරන ලද පූර්ව පරීක්ෂණ, වාර්ෂික වාර්තා, ප්‍රකාශිත වාර ලිපි, සඟරා හා ආයතනවලින් ලබාගන්නා ලද වාර්තා මගින් ලබාගැනීමට කටයුතු කරන ලදී.

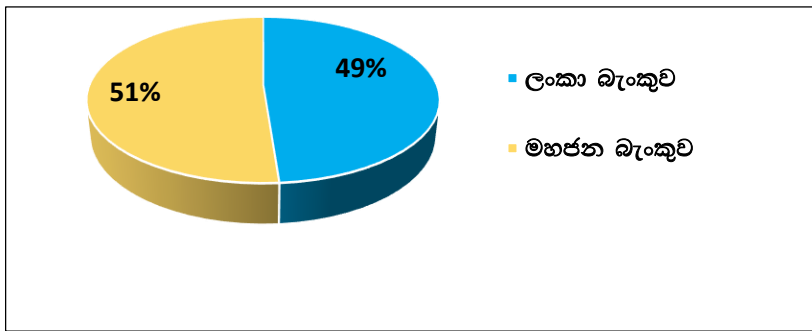
3.0 සාහිත්‍ය විමර්ශනය

2012 වර්ෂයේ එම්.ආරියරත්න මහතා තම මූල්‍ය අතරමැදිකරණය උරදෙන වාණිජ බැංකු යන ග්‍රන්ථයෙන් ග්‍රාමීය ජනතාවගේ මූල්‍යයකරණය ආශ්‍රිත සංකල්ප පිළිබඳ අවධානය යොමු කොට ඇත (ආරියරත්න, 2012). 2014 වර්ෂයේ ඩී.ඒ කල්හාර තම ශ්‍රී ලංකාවේ බැංකු

ව්‍යාපාරය ආරම්භය හා ඒ ඔස්සේ ග්‍රාමීය ජනතාවට වූ බලපෑම පිළිබඳ විස්තර කර ඇත (කල්හාර, 2014). 2009 වර්ෂයේ ශ්‍රී ලංකාවේ බැංකු හා සේවා කෘතිය රචනා කළ ආර්.පී දිසානායක මහතා එම කෘතියේ ශ්‍රී ලංකාවේ බැංකු සහ ඒවා මඟින් ජනතාවට සැපයූ සේවාවන් දක්වයි (දිසානායක, 2009). 2017 W.H.Bowen වාණිජ බැංකු පිළිබඳ නව සටහනක් යන ලිපියෙන් වාණිජ බැංකු සේවාවන් පිළිබඳ අදහස් පළකර ඇත (Bowen, 2017). එම්.බී. නිමේෂිකා 2015 වර්ෂයේ ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක වූ ග්‍රාමීය ණය යෝජනා ක්‍රම හා ග්‍රාමීය ජනතාව ණය ලබා ගැනීමේදී මුහුණ දෙන ගැටළු යන ජර්නල් සටහනේ ග්‍රාමීය ජනතාව ණය ලබා ගැනීමේ දී මුහුණ දෙන ගැටළු පිළිබඳ අවධානය යොමු කර ඇත (නිමේෂිකා, 2015). 2005 වර්ෂයේ බී.එම්. නිශාන්ත මහතා රචිත වාණිජ බැංකු විකාශනය හා අධිතාක්ෂණික බැංකු සේවා නම් ග්‍රන්ථය මඟින් වාණිජ බැංකු ග්‍රාමීය ජනතාවට පිරිනමා ඇති ග්‍රාමීය ණය යෝජනා පිළිබඳ අදහස් දක්වා ඇත (නිශාන්ත, 2005). 2002 වර්ෂයේ පී.ඩී සමරසිරි මහතා රචිත ශ්‍රී ලංකාවේ මූල්‍ය ක්‍රමයේ ව්‍යුහය නමැති ලිපියෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ විධිමත් හා අවිධිමත් මූල්‍යය වෙළෙඳපොළවල් පිළිබඳ අදහස් දක්වා ඇත(සමරසිරි, 2002). 2001 වර්ෂයේ ඒ.ඒ ලොකුබණ්ඩා මහතාගේ පර්යේෂණ කෘතියක් වන මහජන බැංකු ව්‍යාප්තිය හා ග්‍රාමීය මූල්‍යයකරණය නමැති කෘතිය මඟින් බැංකු ව්‍යාප්තිය නිසාවෙන් ග්‍රාමීය ජනතාවගේ ජීවන ක්‍රමය වෙනස් වීම දක්වා ඇත (ලොකුබණ්ඩා, 2001).

4.0 දත්ත විශ්ලේෂණය

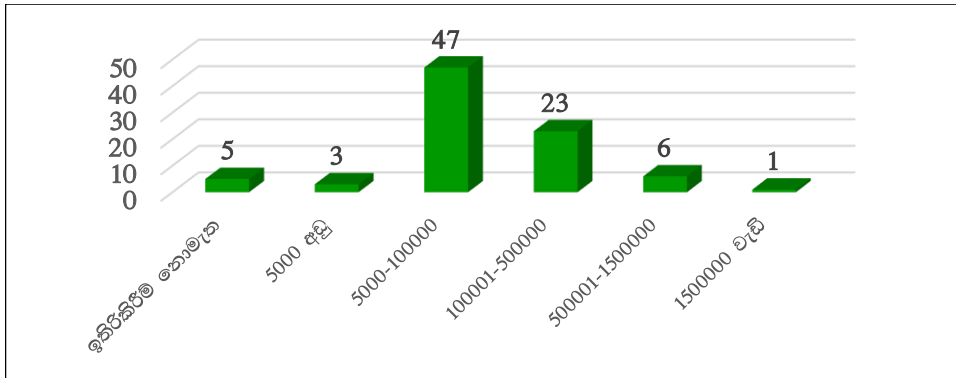
ප්‍රස්තාරය 01 : ඉතුරුම් කරන ස්ථානයන් අනුව නියැදියේ ව්‍යාප්තිය

මූලාශ්‍රය: නියැදි සමීක්ෂණය 2019

ප්‍රස්තාර සටහන 01ට අනුව ප්‍රතිශතාත්මකව දක්වුවහොත් යොදාගත් නියැදියෙන් 90%ක් තම ණය ලබා ගැනීමේ කටයුතු සඳහා රාජ්‍ය බැංකු යොදා ගනු ලබයි. මූල්‍යයන කටයුතු සඳහා රාජ්‍ය බැංකු භාවිතා නොකරන්නේ නම් 10%ක් තරම් වූ ඉතාමත් අල්ප ප්‍රතිශතයකි. මූල්‍යයන කටයුතු සඳහා රාජ්‍ය බැංකු භාවිතා කරන පුද්ගලයින් එය විධිමත් ආරක්ෂාකාරී ලෙස මුදල් ලබාගත හැකි ක්‍රමයක් ලෙස සඳහන් කරන අතර මූල්‍යයන කටයුතු සඳහා රාජ්‍ය බැංකු භාවිතා නොකරන පුද්ගලයින් සඳහන් කළේ පොලී අනුපාතය ඉහළ වීම, ඇපකරුවන් සොයාගැනීම දුෂ්කර වීම, ණය ගැනීමට කාලයක් ගත වීම ආදී හේතූන් නිසා ඔවුන් ගමේ මුදල් ණයට දෙන්නන්ගෙන්, සමිති සමාගම්වලින් ණය ලබාගන්නා බවය.

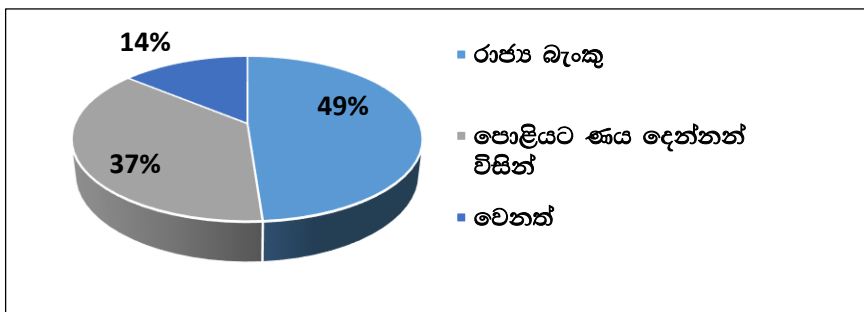
ප්‍රස්තාරය 02 : රාජ්‍ය බැංකුවක ඉතිරිකිරීම් ප්‍රමාණය

මූලාශ්‍රය: නියැදි සමීක්ෂණය 2019

ප්‍රස්තාර සටහන 02ට අනුව නියැදියේ සාමාජිකයින්ගේ රාජ්‍ය බැංකුවක ඉතිරිකිරීම් ප්‍රමාණය ගත්විට රාජ්‍ය බැංකුවක ඉතිරිකිරීම් නොමැති පවුල් සංඛ්‍යාව 5ක් වේ. තවද ඉතිරිකිරීම් 5000ට අඩුවෙන් ඇති පවුල් සංඛ්‍යාව 3ක් ද 5000-100000ක් අතර පවුල් 47ක් ද, 100001-500000ක් අතර පවුල් 23ක් ද, 500001-1500000ක් අතර පවුල් 6ක් ද හා 1500000ට වැඩි ඉතිරිකිරීම් මට්ටමේ එක් පවුලක් ද සිටියි.

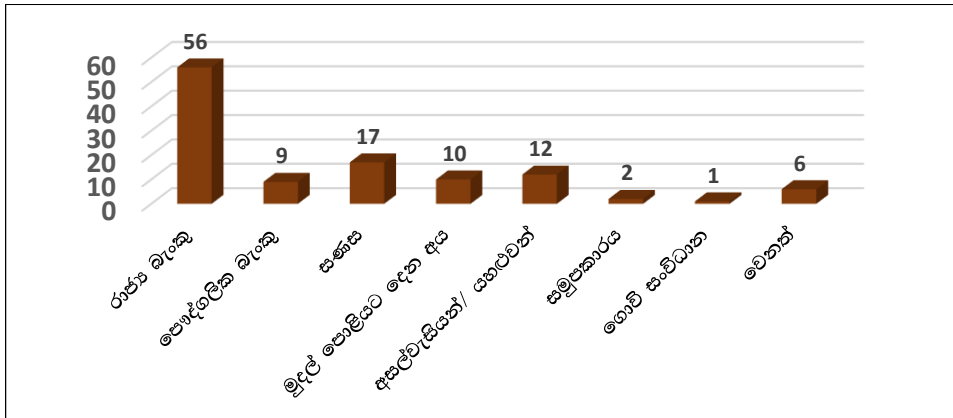
ප්‍රස්තාරය 03 : විවිධ මාර්ගයන්ගෙන් ණයට ලබාගත් මුදල් ප්‍රමාණයන්ගේ ප්‍රතිශතයන්

මූලාශ්‍රය: නියැදි සමීක්ෂණය 2019

තලවිල ග්‍රාමයේ රාජ්‍ය බැංකුවලින් 49%ක්ම ණය මුදල් ලබාගෙන ඇත. පොලියට ණය දෙන්නන්ගෙන් 37%ක් හා වෙනත් අංශවලින් 14% ක ණය මුදල් ලබාගෙන ඇත. වැඩිම ප්‍රතිචාරකයින් සංඛ්‍යාවක් ණය ලබා ගෙන ඇත්තේ රාජ්‍ය බැංකුවලිනි.

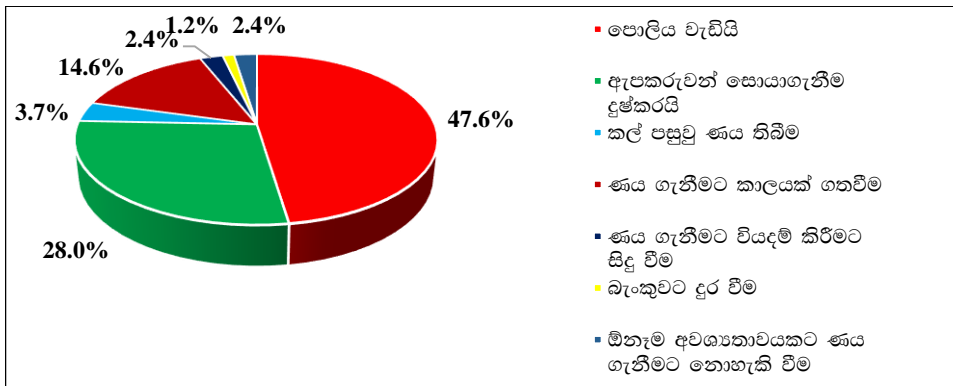
ප්‍රස්තාරය 04 : ණය ලබාගන්නා විවිධ ආකාර

මූලාශ්‍රය: නියැදි සමීක්ෂණය 2019

නියැදියේ ප්‍රතිචාරකයින්ගෙන් වැඩිම පිරිසක් එනම් පවුල් 56ක් රාජ්‍ය බැංකු භාවිතා කරයි. තවද පවුල් 9ක් පෞද්ගලික බැංකු මඟින්ද, පවුල් 17ක් සණස හරහාද ළ ගමේ පොලියට දෙන අයගෙන් පවුල් 10ක්ද, අසල්වැසියන් යහළුවන්ගෙන් පවුල් 12ක් ද, සමුපකාරය හරහා පවුල් 2ක් ද ගොවි සංවිධාන මඟින් එක් පවුලක්ද ණය ලබා ගනියි.

ප්‍රස්තාරය 05 : ණය ගැනීමේදී ඇති ගැටළු

මූලාශ්‍රය: නියැදි සමීක්ෂණය 2019

05 ප්‍රස්තාර සටහනට අනුව රාජ්‍ය බැංකු මඟින් ණය ලබාගැනීමේදී ඇතිවන ගැටළු පිළිබඳවද අවධානය යොමු කරන ලදී. මෙහිදී නියැදි සමීක්ෂණයේදී ජනතාව හට පවතින ප්‍රබලතම ගැටළුව වන්නේ රාජ්‍ය බැංකු මඟින් පොලිය ඉහළ අගයක් ගැනීමයි. එහි අනුපාතය 47.6%කි. නියැදියෙන් 28%ක් ඇපකරුවන් සොයාගැනීම දුෂ්කර වී ඇත. මෙහිදී ණය ගෙවීමේදී කල් පසුව ණය තිබීමේ ගැටළුවට මුහුණ දුන් පුද්ගලයින්ගේ ප්‍රතිශතය 3.7%ක් ද, ණය ගැනීමට කාලයක් ගතවීම යන ගැටළුවට මුහුණ දුන් පුද්ගලයින්ගේ ප්‍රතිශතය 14.6%ක්ද ණය ගැනීම සඳහා වියදම් කිරීමට සිදුවූ පුද්ගලයින් 2.4%ක්ද, බැංකුවට දුර වීම ප්‍රශ්නයට මුහුණ දුන් පුද්ගලයින්ගේ ප්‍රතිශතය 1.2%ක්ද හා ඕනෑම අවශ්‍යතාවයකට ණය ලබා ගැනීමට නොහැකි වූ පුද්ගලයින් 2.4%ක් විය. මේ අනුව බලන විට ජනතාව රාජ්‍ය බැංකුවලින් ණය ලබා ගැනීමේදී විවිධ ගැටළුවලට මුහුණ පානු ලැබේ.

4.1 මූල්‍යයන කටයුතු සඳහා බලපාන්නාවූ සාධක

ජනතාවගේ ප්‍රමිතිර්භාවය හා මූල්‍යයන කටයුතු සඳහා රාජ්‍ය බැංකු භාවිතය අතර සම්බන්ධතාවයක් පරීක්ෂා කළ අතර ($S^2 = 75.889$, $p = 0.000$) එම විචල්‍යයන් අතර සම්බන්ධතාවයක් පවතින බව පෙන්නුම් කර ඇත. ජනතාවගේ අධ්‍යාපන මට්ටම හා මූල්‍යයන කටයුතු සඳහා රාජ්‍ය බැංකු භාවිතය අතර සම්බන්ධතාවයක් පවතිදැයි පරීක්ෂා කළ අතර ($S^2 = 66.247$, $p = 0.000$) එහිදීද එම විචල්‍යයන් අතර සම්බන්ධතාවයක් පවතින බව පෙන්නුම් කර ඇත. ජනතාවගේ රැකියා මට්ටම හා මූල්‍යයන කටයුතු සඳහා රාජ්‍ය බැංකු භාවිතය අතර සම්බන්ධතාවය පරීක්ෂා කළ අතර ($S^2 = 23.747$, $p = 0.000$) එම විචල්‍යයන් අතර සම්බන්ධතාවයක් පවතින බව පෙන්නුම් කර ඇත. තවද ජනතාවගේ ආදායම් තත්වය හා මූල්‍යයන කටයුතු සඳහා රාජ්‍ය බැංකු භාවිතය අතර සම්බන්ධතාවය පරීක්ෂා කළ අතර ($S^2 = 64.020$, $p = 0.000$) එහිදීද එම විචල්‍යයන් අතර සම්බන්ධතාවයක් පවතින බව පෙන්නුම් කර ඇත. ජනතාවගේ වියදම් තත්වය හා මූල්‍යයන කටයුතු සඳහා රාජ්‍ය බැංකු භාවිතය අතර සම්බන්ධතාවය පරීක්ෂා කළ අතර ($S^2 = 1.274$, $p = 0.735$) එහිදී එම විචල්‍යයන් අතර ප්‍රමාණවත් සම්බන්ධතාවයක් නොමැති බව පෙන්නුම් කරයි. බැංකු මඟින් ලබාදෙන්නාවූ පොලී අනුපාතය හා මූල්‍යයන කටයුතු සඳහා රාජ්‍ය බැංකු භාවිතය අතර සම්බන්ධතාවය පරීක්ෂා කළ අතර ($S^2 = 10.072$, $p = 0.260$) එහිදීද එම විචල්‍යයන් අතර ප්‍රමාණවත් සම්බන්ධතාවයක් නොමැති බව පෙන්නුම් කරයි. තවද ණය ලබා දීමේදී බැංකුව විසින් ලබාදෙන්නාවූ කාලසීමාව හා රාජ්‍ය බැංකු භාවිතය අතර සම්බන්ධතාව පරීක්ෂා කළ අතර ($S^2 = 1.875$, $p = 0.603$) එහිදී එම විචල්‍යයන් අතරද ප්‍රමාණවත් සම්බන්ධතාවයක් නොපවතින බව පෙන්නුම් කරන ලදී.

4.2 රාජ්‍ය බැංකු ව්‍යාප්තියේ බලපෑම

තලවිල ග්‍රාමයේ ජනතාවගේ මූල්‍යයන කාර්යය සාධනය කෙරෙහි රාජ්‍ය බැංකු ව්‍යාප්තියේ බලපෑම හඳුනා ගැනීම සඳහා බහුගුණ ප්‍රතිපායන ආකෘතියක් ගොඩනගන ලදී. ඒ අනුව ප්‍රතිපායන ආකෘතියෙහි ස්වරූපය පහත පරිදි වේ.

$$\hat{Y} = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \beta_3 X_3$$

$\hat{Y}$ = බැංකු කටයුතුවල නිරත වන වැඩිහිටියන්ගේ අනුපාතය

X_1 = වර්තමාන ඉතුරුම් වර්ගීකරණය

X_2 = වයස් වර්ගීකරණය

X_3 = පවුලේ සාමාජිකයින් සංඛ්‍යාව

සමීකරණ අංක 4.1 : ඇස්තමේන්තු කරන ලද බහුගුණ ප්‍රතිපායන ආකෘතිය

$$\hat{Y} = -1.588 + 0.026X_1 + 0.022X_2 + 3.697X_3$$

(0.043)   (0.012)   (0.152)   (0.000)

ඇස්තමේන්තු කළ බහු ගුණ ප්‍රතිපායන ආකෘතියෙහි β_0 මඟින් දැක්වෙන්නේ වර්තමාන ඉතුරුම් වර්ගීකරණය, වයස් වර්ගීකරණය හා පවුලේ තත්වය යනාදී විචල්‍යයන් ශුන්‍ය වන විට බැංකු කටයුතුවල නිරත වන වැඩිහිටියන්ගේ අනුපාතයයි. ඒ අනුව වර්තමාන ඉතුරුම්

වර්ගීකරණය, වයස් වර්ගීකරණය හා පවුලේ තත්වය යනාදී විචල්‍යයන් ශුන්‍ය වන විට බැංකු කටයුතුවල නිරත වන වැඩිහිටියන්ගේ අනුපාතය -1.588 කි.

එමෙන්ම ආකෘතියෙහි β_1 මගින් දක්වෙන්නේ ආකෘතියට ඇතුළත් කර ඇති අනෙකුත් ස්වායත්ත විචල්‍යයන් (වයස් වර්ගීකරණය හා පවුලේ තත්වය) ස්ථාවරව තිබිය දී මසකට පවුල් ඒකකයක් ඉතුරුම් කරන ප්‍රමාණය එක් ඒකකයකින් වැඩිවන විට බැංකු කටයුතුවල නිරත වන වැඩිහිටියන්ගේ අනුපාතයේ ඇතිවන වෙනසයි. එනම් අනෙකුත් ස්වායත්ත විචල්‍යයන් ස්ථාවරව තිබියදී මසකට ඉතුරුම් කරනු ලබන ප්‍රමාණය එක් ඒකකයකින් වැඩි කරන විට බැංකු කටයුතු වල නිරත වන වැඩිහිටියන්ගේ අනුපාතය 0.026 කින් වැඩි වේ. ඒ අනුව ඉතිරිකිරීම් වර්ගීකරණය හා බැංකු කටයුතුවල නිරත වන වැඩිහිටියන්ගේ අනුපාතය අතර ධන සහසම්බන්ධයක් ඇත.

එමෙන්ම β_3 මගින් දක්වෙන්නේ ආකෘතියට ඇතුළත් කර ඇති අනෙකුත් ස්වායත්ත විචල්‍යයන් (ඉතුරුම් වර්ගීකරණය හා වයස් වර්ගීකරණය) ස්ථාවරව තිබිය දී නියැදියේ පවුල්වල සාමාජිකයින්ගේ සංඛ්‍යාව එක් පුද්ගලයකුගෙන් වැඩි වන විට බැංකු කටයුතුවල නිරත වන වැඩිහිටියන්ගේ අනුපාතයේ ඇති වන වෙනසයි. එනම් අනෙකුත් ස්වායත්ත විචල්‍යයන් ස්ථාවරව තිබිය දී නියැදියේ පවුලේ සාමාජිකයින් සංඛ්‍යාව එක් පුද්ගලයකුගෙන් වැඩි වන විට බැංකු කටයුතුවල නිරත වන පුද්ගලයින්ගේ අනුපාතය 3.697 කින් වැඩි වේ. ඒ අනුව බැංකු කටයුතුවල නිරත වන පුද්ගලයින්ගේ අනුපාතය හා වයස් වර්ගීකරණය අතර ධන සම්බන්ධතාවයක් පවතී.

ඇස්තමේන්තු කළ ආකෘතියෙහි අනුසිහුමේ හොඳකම පරීක්ෂා කර ඇත. ඒ අනුව නිර්ණය සංගුණකයේ අගය (R^2) 0.622 කි. එනම් පරායත්ත විචලනයෙන් 62.2% ක් ඇස්තමේන්තු කරන ලද ප්‍රතිපායන ආකෘතිය මගින් විස්තර කෙරෙන බව දැක් වේ. එනම් රාජ්‍ය බැංකු සමඟ ගනුදෙනු කරන සාමාජිකයින්ගේ අනුපාතයෙන් 62.2 ක් ජනතාවගේ ඉතුරුම් වර්ගීකරණය, වයස් වර්ගීකරණය හා පවුලේ තත්වය මත රඳා පවතී.

වගුව 01 : රාජ්‍ය බැංකු පිළිබඳ තෘප්තිමත්භාවය

සංරචකයන්	95% විශ්වාසනීය මට්ටම		
	මධ්‍යන්‍යය	ඉහළ සීමාව	පහළ සීමාව
1. ණයදීමේ ප්‍රමාණවත්භාවය පිළිබඳ තෘප්තිමත්භාවය	3.32	3.12	3.52
2. ණය ගෙවීම සඳහා ලබාදී ඇති කාලසීමාව පිළිබඳ තෘප්තිමත්භාවය	3.33	3.07	3.60
3. ණය ලබාගැනීමේදී දුර්මට සිදුවන පිරිවැය	3.13	2.88	3.43
4. මුදල්වල සුරක්ෂිතභාවය පිළිබඳ තෘප්තිමත්භාවය	3.27	3.05	3.49
5. ගනුදෙනු කටයුතු සිදුකිරීමේදී ඇති පහසුව පිළිබඳ තෘප්තිමත්භාවය	3.20	2.91	3.44
6. බැංකුවේ කාර්යයමණ්ඩලයේ ඇති සහය පිළිබඳ තෘප්තිමත්භාවය	2.84	2.59	3.06

මූලාශ්‍රය: නියැදි සමීක්ෂණය 2019

ණය දීමේ ප්‍රමාණවත්භාවය සඳහා ජනතාව බොහොමයක් ($M = 3.32$), එකඟ විය. එසේම ($M = 3.33$), ණය ගෙවීම සඳහා ලබා දී ඇති කාලසීමාව පිළිබඳ තම තෘප්තිමත්භාවය ප්‍රකාශ කරන ලදී. නැවතත් රාජ්‍ය බැංකු මගින් ණය ලබා ගැනීමේදී දුර්මට සිදුවන පිරිවැය ($M =$

3.13), පිළිබඳවද ඔවුන් සැහීමකට පත්වන ලදී. තවද රාජ්‍ය බැංකුවල මුදල්වල සුරක්ෂිතතාවය පිළිබඳවද ඔවුන් (M = 3.27), තම තෘප්තිමත්භාවය ප්‍රකාශ කරන ලදී. එසේම බොහොමයක් දෙනා ගනුදෙනු කිරීමේදී ඇති පහසුව පිළිබඳවද තෘප්තිමත්භාවය ප්‍රකාශ කරන ලදී. අවසාන වශයෙන් (M = 3.20) බැංකුවේ කාර්යය මණ්ඩලයේ සහය පිළිබඳවද ඔවුන් බොහෝ තෘප්තිමත් වන ලදී.

මේ අනුව 95% විශ්වාසනීය මට්ටම යටතේ විශ්ලේෂණය සිදුකර අතර ඒ අනුව අප්‍රතිශ්ඨයේ කල්පිතය ප්‍රතික්ෂේප කළ හැකිය. එබැවින් රාජ්‍ය බැංකු සපයන සේවාවන් හේතුවෙන් ජනතාව තෘප්තිමත් වන බව දැක්විය හැකිය.

5.0 සමාලෝචනය

තලවිල ග්‍රාම සේවා වසම තුළ ජීවත්වන ජනයාගේ මූල්‍ය කටයුතු කෙරෙහි රාජ්‍ය බැංකුවල දායකත්වය අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා මෙම අධ්‍යයනය සිදු කළ අතර මූලික අධ්‍යයන ගැටලුව වූයේ තලවිල ග්‍රාමීය ජනයාගේ මූල්‍යයන කටයුතු සඳහා රාජ්‍ය බැංකුවල දායකත්වය කෙබඳු දැයි යන්නයි. ඒ අනුව ප්‍රතිචාරකයින්ගෙන් ලබාගත් දත්ත විශ්ලේෂණය කිරීම සඳහා සංඛ්‍යාතයේ විශේෂ ක්‍රමවේද භාවිත කර ඇත. එනම් විස්තරාත්මක සංඛ්‍යාතය, කයී වර්ග පරීක්ෂාව, අපරාමිතික පරීක්ෂා, බහුගුණ ප්‍රතිපායනය ආදී දත්ත විශ්ලේෂණ ක්‍රමවේද යොදා ගන්නා ලදී. දත්ත විශ්ලේෂණයෙන් අනතුරුව නිගමන කිහිපයකට එළඹිය හැකි විය. ඒ අනුව ජනතාවගේ මූල්‍යයන කටයුතු කෙරෙහි රාජ්‍ය බැංකුවල දායකත්වය සම්බන්ධතාවක් පවතී. මෙහිදී ජනතාවගේ දෛනික අවශ්‍යතාවයන් සඳහා රාජ්‍ය බැංකු ඉතාමත් වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටුකරනු ලබයි. තවද ග්‍රාමීය ජනතාවගේ දෛනික වැඩ කටයුතුවල දී රාජ්‍ය බැංකු බොහෝ සෙයින් බලපෑමක් කරන බවයි. තවද බැංකු සමග ගනුදෙනු කරන බොහොමයක් ජනයා තෘප්තිමත්භාවය ප්‍රකාශ කර ඇත.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

ආර්යරත්න , එම්. (2012). මූල්‍ය අතරමැදිකරණයට උර දෙන වාණිජ බැංකු. සටහන . කල්හාර, ඒ. ඩී. (2014). ශ්‍රී ලංකාවේ බැංකු ව්‍යාපාරයේ ආරම්භය.
දිසානායක , පී. ආර්. (2009). ශ්‍රී ලංකාවේ බැංකු හා සේවා . එස් ඇන්ඩ් එස් ප්‍රින්ටර්ස් .
නිමේෂිකා , පී. ඒ. (2015). ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක වූ ග්‍රාමීය ණය යෝජනා ක්‍රම සහ ග්‍රාමීය ජනතාව ණය ලබාගැනීමේ දී මුහුණ දෙන ගැටලු . සමාජ විමර්ශන .
නිශාන්ත , බී. එම්. (2005). වාණිජ බැංකු විකාශනය අධිතාක්ෂණික බැංකු සේවා. ආර්ථික විද්‍යා.
ලොකුබණ්ඩා, ඒ. ඒ. (2001). මහජන බැංකු ව්‍යාප්තිය ග්‍රාමීය අංශය මූල්‍යකරණය කෙරෙහි බලපා ඇති ආකාරය .
සමරසිරි , ජී.ඩී (2002). ශ්‍රී ලංකාවේ මූල්‍ය ක්‍රමයේ ව්‍යුහය . සටහන .

Bowen, W. H. (2017). Commercial Banking. In *The Boy from Alzheimer*.
<https://doi.org/10.2307/j.ctt1ffjjh7.9>